

Jakov Jelinčić, *Knjiga ređenja u Pićnu (Prothocollum) (1632. – 1783.)*, Posebna izdanja DAPA, sv. 37, Pazin: Državni arhiv u Pazinu 2015., 336 str.

Jakov Jelinčić, nestor istarskih arhivista, priredio je, transkribirao te uvodnikom popratio *Knjigu ređenja Pićanske biskupije*. Nakladnik je djela Državni arhiv u Pazinu, a sunakladnik Općina Pićan, dok je glavni urednik doc. dr. sc. Elvis Orbančić. Recenzenti su prof. dr. sc. Mirjana Matijević Sokol i akademik Franjo Šanjek.

Sam će autor, u »Uvodnim napomenama i zahvalama«, naglasiti da njegovo druženje s *Knjigom ređenja Pićanske biskupije* započinje davne 1971. kada je pronalazi u župnom arhivu u Pićnu. Isprva je smatra maticom, međutim, tijekom sljedećih godina postaje svjestan njezine vrijednosti, posvećuje joj jedan izvorni znanstveni rad objavljen u *Zborniku Pićanštine* te je naposljetku transkribira i priređuje za objavljivanje.

U »Uvodu« (str. 7–26) autor daje kratku povijest Pićanske biskupije te objašnjenja crkvenih nižih i viših redova, što je vrlo korisno budući da su neki, apostolskim pismom *Ministeria quaedam* (1972.) pape Pavla VI., dokinuti te izbačeni iz žive prakse postali gotovo nepoznati suvremenom čitatelju. Nakon toga slijede podatci o vremenu i mjestu ređenja. Jakov Jelinčić, nadalje, donosi biografske podatke o biskupima zarediteljima, od Gašpara Bobeka, za čijeg upravljanja biskupijom započinje vođenje navedene *Knjige ređenja*, do Antonija Aldraga de Piccardija, posljednjeg ordinarija Pićanske biskupije. Nakon podataka o zarediteljima slijede podatci o ređenima. Posebno su vrijedne tablice u kojima se prikazuju, prema mjestu podrijetla, ređenici Pićanske biskupije, kao i ređenici župa izvan Pićanske biskupije te zaredeni redovnici. Za njima slijede »Značajke jezika i pisma«, »Kratice redova«, »Načela priređivanja« i »Zanimljivosti«.

Od 27. do 273. stranice nalazi se prijepis *Knjige ređenja u Pićnu*. Djelo krasi nekoliko preslika izvornih stranica. Za lakše je snalaženje autor posebno istaknuo ime zareditelja.

U izradu »Kazala/Indices« (275–326) uloženo je puno truda, što ovo djelo, naposljetku, čini iznimno vrijednim. U Kazalu ređenika uz abecedni se popis nalaze i godine zaredenja te mjesto iz kojeg ređenik dolazi, ili red kojemu pripada. Posebno su istaknuti ređenici koji su primili red prezbiterijata. Izdvojeni su, te u zasebnom kazalu popisani, ređenici, isključivo redovnici, kojima nisu upisana prezimena, ređenici koje je zaredio biskup Marotti u crkvi na Trsatu i crkvi sv. Lovre i ređenici koje je zaredio biskup Cecotti u Samoboru. Ukupno 1181 ređenik. Slijedi potom »Kazalo biskupa/Index episcoporum« i »Kazalo mjesta / Index locorum«. Mjesta su navedena u latinskom obliku imena, u zagradi je naveden njihov današnji naziv te dijeceza kojoj su pripadali. Zasebno su popisani samostani (*conventus*) koji se spominju u *Knjizi ređenja* te samostani (*monasteria*) iz kojih su dolazili redovnici, odnosno monasi čija se imena spominju. Autor, nadalje, donosi popis vizitacija koje se spominju u *Knjizi*, jer neki su biskupi kandidatima podjeljivali redove u župama koje su posjećivali, te »Kazalo osoba u ispravama ili upisima koje nisu ređenici / Index generalis nominum personarum (exceptis nominibus ordinatum) et locorum«, kao i kazalo »Mjesta u ispravama ili upisima ređenja koja se ne odnose na ređenja / Index generalis

locorum«. Potom slijedi »Bibliografija« (327–328) te sažetci na hrvatskom, engleskom i talijanskom jeziku (329–334).

Izdavanjem ovoga, 37. po redu, sveska Posebnih izdanja Državnog arhiva u Pazinu naša je historiografija obogaćena vrijednim i metodološki uzornim djelom koje će zasigurno biti poticaj budućim istraživačima prošlosti najmanje i najsiromašnije istarske biskupije, ali i prošlosti istarske Crkve općenito.

Marino Martinčević